

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 100. sjednici, održanoj 10.10.2025.godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Mišljenje Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona broj: 13/02-02-14745/25 od 23.09.2025. godine po Inicijativi za autentično tumačenje člana 16. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 15/24) podnesenoj od strane načelnika Općine Tešanj sa priloženom inicijativom Hasana Handžića, vijećnika Općinskog vijeća Tešanj.

II.

Zaključak sa Mišljenjem iz tačke I. upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/25
Datum, 10.10.2025. godine
Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x Stručna služba Skupštine,
1x a/a.

Broj: 13/02-02-14745/25
Zenica, 23.09.2025. godine

PREDMET: Mišljenje po Inicijativi za autentično tumačenje člana 16. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica

Ministarstvu za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona Stručna služba Vlade Zeničko-dobojskog kantona aktom broj: 02-1-02-14745/25 od 08.09.2025. godine dostavila je na nadležno postupanje materijale Stručne službe Skupštine u okviru kojih je inicijativa načelnika Općine Tešanj sa priloženom inicijativom Hasana Handžića vijećnika Općinskog vijeća Tešanj. Inicijativom se traži autentično tumačenje člana 16. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 15/24).

U obrazloženju inicijative navodi se da postoje pravne nedoumice i različita tumačenja navedenog člana u praksi koji upućuje između ostalog na član 28a. a koji nigdje ne uvodi ograničenja poput prvog zapošljavanja ili obaveze evidencije na biroima za zapošljavanje te da se još primjenjuju i određeni Kriteriji koji nisu u skladu sa ovim Zakonom i da je potrebno donijeti autentično tumačenje koje bi obavezalo sve institucije u Kantonu na jedinstvenu primjenu zakona i time zaštitila prava branilačke populacije.

Član 16. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica glasi:

„Prednost pri zapošljavanju ostvaruje se u skladu sa članom 28a. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, članom 14. Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica i članom 3. tačka 5. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica.“

Kao što i sam naziv Zakona ukazuje a opće odredbe propisuju, korisnici po ovom Zakonu o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica, ostvaruju prava kao dopunska uz prava koja su za branioce i članove njihovih porodica utvrđena federalnim propisima.

Način obezbjeđenja prednosti pri zapošljavanju propisan je federalnim zakonima, te stoga član 16. Zakona o dopunskim pravima samo upućuje na konkretne odredbe federalnih propisa koji uređuju ovu oblast po kategorijama branilaca (porodice šehida, ratni vojni invalid, dobitnik ratnih priznanja i odlikovanja i demobilizirani branilac i njihove porodice).

Raniji Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica Zeničko-dobojskog kantona je direktno uređivao i propisivao uslove za ostvarivanje prava prednosti u zapošljavanju, dok su federalni propisi imali tek općenitijim odredbama propisano da se osigura adekvatna podrška u zapošljavanju od strane organa nadležnih za reguliranje u oblasti zapošljavanja.

Izmjenama i dopunama federalnog **Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica** (Službene novine Federacije BiH broj: 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17, 29/22 i 60/24) članom 28a. preciznije je propisano pravo prednosti pri zapošljavanju:

„Federalni, kantonalni, gradski organi i općinske službe za upravu i upravne organizacije, javne ustanove i javna preduzeća čiji su osnivači Federacija, kanton, grad ili općina, dužni su prilikom prijema u radni odnos osigurati prednost licima iz člana 1. ovog zakona.

Obavezu iz stava (1) ovog člana imaju i sva privredna društva i javna preduzeća u kojima Federacija ima većinski vlasnički udio.

Subjekti iz stava (1) i (2) ovog člana dužni su u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje akte i propise i donijeti provedbeni propis kojim se reguliše prednost pri zapošljavanju, na način da se licima iz člana 1. ovog zakona osigura prednost.“

Član 1. navedenog Zakona određuje:

„Ovim Zakonom uređuju se: uvjeti, način i postupak za ostvarivanje prava ratnih vojnih invalida i članova njihovih porodica, članova porodica šehida, članova porodica poginulih, umrlih i nestalih branilaca, lica zaslužnih u odbrambeno-oslobodilačkom ratu kao i druga pitanja iz oblasti branilačko-invalidske zaštite.“

Ovu oblast na sličan način definiše i federalni **Zakon o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica** („Službene novine FBiH“ broj: 29/22, 81/23 i 60/24) koji u članu 14. propisuje:

„Nezaposlena lica iz člana 2. i 3. ovog zakona mogu ostvariti pravo na prednost prilikom zapošljavanja.“

Federalni, kantonalni, gradski organi i općinske službe za upravu i upravne organizacije, javne ustanove i javna preduzeća čiji su osnivači Federacija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), kanton, grad ili općina, dužni su prilikom prijema u radni odnos osigurati prednost licima iz člana 2. i 3. ovog zakona.

Obaveze iz stava (2) ovog člana imaju i sva privredna društva i javna preduzeća u kojima Federacija ima većinski vlasnički udio.

Subjekti iz stava (2) i (3) ovog člana dužni su u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje akte i propise i donijeti provedbeni propis kojim se reguliše prednost pri zapošljavanju, na način da se licima iz člana 2. ovog zakona osigura prednost pod jednakim uslovima.“

Član 2. navedenog zakona definiše pojam demobiliziranog branioca a član 3. članove porodice demobiliziranog branioca.

Zakon o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica („Službene novine FBiH“ broj: 70/05, 61/06, 9/10, 90/17, 29/22 i 60/24) članom 3. tačka 5. propisuje prioritet pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.

Slijedom iznesenog, zaključuje se da je prednost u zapošljavanju već propisana zakonima nego je potrebno provedbenim aktima (pravilnicima, kriterijima isl) detaljnije urediti način realizacije i omogućavanja određenog vida prednosti ovih kategorija prilikom zapošljavanja na što su obavezani svi organi, organizacije javna preduzeća i privredna društva kako je navedeno u naprijed citiranim odredbama.

Iz tog razloga Zakonom o dopunskim pravima nisu postavljeni nikakvi uslovi u smislu godina, statusa zaposlenosti, trajanja vojnog staža, invaliditeta, prvog zapošljavanja ili bilo koje okolnosti koja bi ograničavala donosioc provedbenih propisa koji će te kriterije odrediti. A kakve kriterije i uslove te u kojoj mjeri se mogu postavljati to ne može cijeliti i tumačiti ovaj organ odnosno donosilac ovog Zakona nego pitanja primjene ili tumačenja kriterija kao i Zakona drugih nivoa vlasti je u nadležnosti organa koji donose i provode te propise.

S tim u vezi izvodi se zaključak da odredba člana 16. ne sadrži materijalnu normu nego samo tehničko upućivanje na druge propise u kojim se nalazi sadržaj te da je predmetna odredba sasvim jasna i nedvosmislena i tu zakonski tekst ne ostavlja prostor za različita tumačenja čak bi bilo suvišno i moglo bi otvoriti pravne probleme ukoliko bi se ulazilo u tumačenje ili objašnjenja jer bi to značilo zadiranje u ingerencije drugih nivoa vlasti, te prema mišljenju ovog Ministarstva nema potrebe za bilo kakvim dodatnim tumačenjem ovog člana zakona.

MINISTAR
Adnan Sirovica